

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки, іноземної
філології та перекладу

Протокол № 9 від 01.09.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИЗАЙН
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **01 Освіта**
Спеціальність **011 Освітні, педагогічні науки**
Освітній рівень **третій (освітньо-науковий)**
Освітня програма **Освітні, педагогічні науки**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробник:
доктор філософії, доцент

Тетяна ПОГОРЕЛОВА

Завідувач кафедри
педагогіки, іноземної філології та перекладу

Тетяна ПОГОРЕЛОВА

Гарант програми

Олександр ШУМСЬКИЙ

Харків
2024

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни “Педагогічний дизайн” є сформуванню концептуальне розуміння побудови системи сучасної вищої освіти; розвинути здатність розробляти програми навчальних дисциплін, здійснювати викладацьку діяльність у вищій освіті, реалізовувати політику якості вищої освіти та забезпечувати імплементацію професійного самовдосконалення.

Контент навчальної дисципліни “Педагогічний дизайн” для здобувачів ступеня філософії визначається понятійним міжпредметним зв’язком між курсами «Філософія науки», «Лідерство в освітній діяльності», «Дизайн та проектування навчальної діяльності», «Сучасні методи і технології обробки інформації в освіті», «Комунікації в освітній діяльності».

Об’єктом дисципліни є набуття компетентності реалізовувати закономірності, принципи, підходи до викладання навчальних дисциплін у вищій освіті, застосовувати технології інноваційної діяльності в процесі професійної підготовки висококваліфікованого фахівця відповідно до вимог реформування освітньої галузі та ринку праці.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні аспекти педагогічного дизайну, що ґрунтується на принципах науковості, наочності, доступності, безперервності і наступності, оглядовості мислення і комфортності; дослідження інформації стосовно побудови освітнього процесу, змістової частини навчання, зіставлення теорії і практики, базуючись на даних теорії навчання, оперування апробованими моделями, які дають можливість адаптуватися до відповідних умов.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Компетентності	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH4	ЗК3, ЗК6, СК9
PH5	ЗК5, СК2, СК3, СК4, СК5, СК10, СК11
PH8	ЗК5, ЗК8, СК10
PH14	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, СК2, СК3, СК4, СК5, СК8, СК10, СК11
PH15	ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК8, СК2, СК4, СК5, СК8, СК10, СК11

де PH4. Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти в освітній сфері, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.

PH5. Застосовувати педагогічні методи організації навчального процесу, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу.

PH8. Демонструвати вміння вибудовувати стратегію і тактику професійного зростання науково-педагогічного працівника ЗВО; ефективно формувати комунікативну стратегію у професійному середовищі; відповідати за результати професійної діяльності.

РН14. Формувати розуміння основних теорій зростання та розвитку, генезису наукової думки у сфері управління змінами; проведення критичного аналізу змін у стані суб'єкта освітньої діяльності; вміння генерувати, обирати та обґрунтовувати шляхи його розвитку.

РН15. Уміти використовувати в освітній діяльності сучасні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології, які сприяють ефективній комунікації в освітньому середовищі, прогресу у досягненні результатів навчання здобувачами вищої освіти та підвищенню якості освітньої діяльності в цілому.

ЗК1. Оволодіння загальнонауковою компетентністю спрямованою на формування системного наукового світогляду у предметній області і професійній діяльності.

ЗК2. Здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань.

ЗК3. Здатність до організації та проведення оригінальних наукових досліджень із застосуванням кращих практик у професійній діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватись з науковою спільнотою з метою презентації результатів наукових досліджень та їх оприлюднення державною, англійською та/або іншою іноземною мовою.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію.

СК2. Здатність до забезпечення якості освіти, позитивної динаміки навчальних досягнень суб'єктів освітньої діяльності.

СК3. Здобуття глибинних знань з педагогіки, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією.

СК4. Здатність до застосування інноваційних методів навчання і методик викладання фахових дисциплін.

СК5. Здатність до дизайну, проєктуванню та оцінюванню освітнього контенту, спрямованого на формування компетентних фахівців з творчим мисленням, спроможних до навчання протягом життя, зокрема, в професійній сфері.

СК8. Здатність визначати стан і потенціал системи організації професійної підготовки у закладах освіти, зокрема оволодіння методикою аналізу освітньої діяльності у закладі освіти, проведення педагогічної діагностики та моніторингу якості освіти.

СК9. Здатність керувати освітніми практико орієнтованими проєктами в освітній сфері.

СК10. Здатність до викладання, консультативної підтримки студентів.

СК11. Здатність до управління навчальною діяльністю з підготовки фахівця за допомогою розробленої системи дидактичних засобів на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Проєктування освітньої діяльності у закладі вищої освіти

Тема 1. Вища освіта та суспільство в Європейському вимірі.

1.1. Розвиток системи вищої освіти у сучасному суспільстві.

1.2. Інноваційні освітні системи у світовому просторі.

Тема 2. Теорія та практика освітньої діяльності у закладах вищої освіти.

2.1. Теоретичні засади освітнього процесу у вищій освіті.

2.2. Сутність, принципи, етапи і форми проектування освітньої діяльності у закладі вищої освіти.

Тема 3. Проектування педагогічних об'єктів.

3.1. Побудова змісту дисципліни і контроль.

3.2. Моделювання елементів освітнього процесу.

Змістовий модуль 2. Організація викладання та навчання у закладі вищої освіти

Тема 4. Організація освітнього процесу у ЗВО.

4.1. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні.

4.2. Освітні, педагогічні, навчальні технології.

Тема 5. Якість вищої освіти: політика та інструменти її забезпечення та покращення.

5.1. Система внутрішнього/зовнішнього забезпечення якості вищої освіти: завдання, стандарти, процедури.

5.2. Методи та інструменти вимірювання якості вищої освіти.

Тема 6. Методики професійного самовдосконалення науково-педагогічних працівників ЗВО.

6.1. Педагогічне спілкування та взаємодія.

6.2. Педагогічна діяльність науково-педагогічних працівників ЗВО.

Перелік практичних (семінарських) питань та завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1. Вища освіта та суспільство в Європейському вимірі.	Аналіз існуючих світових педагогічних парадигм.
Тема 2. Завдання 2. Теоретичні засади освітнього процесу у вищій освіті.	Аналіз теоретичних засад освітнього процесу у вищій освіті.
Тема 3. Завдання 3. Зміст навчальної дисципліни і здійснення контролю.	Дизайн змісту навчальної дисципліни.
Тема 4. Завдання 4. Організація освітнього процесу у ЗВО.	Дослідження особливостей організації освітнього процесу у ЗВО.
Тема 5. Завдання 5. Система внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти: завдання, стандарти, процедури.	Аналіз завдань, стандартів, процедур із забезпечення якості вищої освіти.
Тема 6. Завдання 6. Педагогічне спілкування та взаємодія.	Аналіз моделей педагогічної взаємодії. Презентація.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1. Інноваційні освітні системи у світовому просторі.	Характеристика однієї інноваційної освітньої системи
Тема 2. Завдання 2. Сутність, принципи, етапи і форми проектування освітньої діяльності у закладі вищої освіти.	Побудова освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти
Тема 3. Завдання 3. Моделювання елементів освітнього процесу.	Складання ментальної карти елементів освітнього процесу.
Тема 4. Завдання 4. Розроблення освітніх програм. Таксономія цілей.	Аналіз таксономії Б.Блума та її використання в освіті.
Тема 5. Завдання 5. Вимірювання якості вищої освіти на прикладі конкретного освітнього закладу.	Аналіз існуючих методів та інструментів вимірювання якості вищої освіти.
Тема 6. Завдання 6. Професійне самовдосконалення науково-педагогічних працівників ЗВО.	Розгляд шляхів підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ЗВО.

Кількість годин практичних занять та годин самостійної роботи в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності аспірантів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних освітніх технологій, серед яких: лекції проблемного характеру (тема 1), міні-лекції (тема 2), робота в малих групах, круглий стіл (тема 4, 5), мозкові атаки (тема 2, 3), кейс-метод (тема 3), презентації (тема 6), дебати, диспути, дискусії (тема 3, 5), проекти (тема 6).

Практичне заняття передбачає інтенсивну роботу з аудиторією. Воно проводиться у формі обговорення питань, дискусії, керованої викладачем або аспірантами, «круглого столу». На практичному занятті відбувається обговорення самостійно підготовлених аспірантами доповідей, презентацій, повідомлень тощо. Основними формами практичного заняття є розгорнута бесіда, диспут, «круглий стіл», інтерв'ю, семінар.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Система оцінювання сформованих у здобувачів компетентностей враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни охоплюють лекційні і практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять

і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів).

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: активна робота здобувача на практичному занятті (35 балів), самостійна робота (25 балів), тестування (20 балів), виконання та презентація індивідуальної роботи (20 балів).

Семестровий контроль: залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Борова Т.А. Рябова З.В., Кравченко Г.Ю., Почуєва О.О. Педагогічний консалтинг: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2019. 324 с.
2. Закон України Про вищу освіту. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Додаткова

3. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
4. Пушкар, О. І. Інженерна педагогіка та навчання на робочому місці [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. І. Пушкар, О. С. Завгородня ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дані. (1,57 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 170 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 141-149. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22765>
5. Enomoto Kayoko, Warner Richard, Nygaard Claus, Active Learning in Higher Education: Student Engagement and Deeper Learning Outcomes. Libri Publishing Ltd, 2022. 350 p.
6. Hørsted Anne, Nygaard Claus, Curriculum Design, John Branch, Learning-Centred Curriculum Design in Higher Education, Libri Publishing Ltd, 2019. 320 p.

Інформаційні ресурси

7. Еразмус+ : Корисні посилання. – Інтернет ресурс:

<https://erasmusplus.org.ua/>

8. eLearning

Industry.

URL:

<https://elearningindustry.com/instructional-design-modelsandtheories>

9. Сайт ПНС імені С. Кузнеця. Дисципліна : Педагогічний дизайн / Т. Погорелова, А. Полякова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=11083>